

är en verksamhet inom

**Barnombudsmannen i Uppsala
- en ideell förening**

ÅRSRAPPORT FÖR 2004

Mars 2005

INNEHÅLL

Inledning 2

Vision 2

Mål 3

Samverkan 6

Föreläsningar 8

Lokal 9

Statistik 9

Barnombudsmannen i Uppsala är en ideell förening som funnits sedan 1988. Under 2004 inleddes Länsbarnombudsmannen som verksamhet utifrån ett kontrakt med Landstinget i Uppsala län. Länsbarnombudsmannen arbetar med barns rättigheter inom kommunerna och landstinget i Uppsala.

Barnombudsmannen i Uppsala - en ideell förening
Kungsgatan 47 A, 753 21 Uppsala 018 - 69 44 99
[uppsala@dinbarnombudsman.nu](mailto: uppsala@dinbarnombudsman.nu)
www.dinbarnombudsman.nu

Inledning

Barnombudsmannen i Uppsala – en ideell förening (BOiU), arbetar enligt avtal med landstinget i Uppsala Län.

Barnombudsmannen i Uppsala verkar för barns bästa inom Uppsala läns gränser i enlighet med Landstingets Policy för Barnkonventionen.

År 2004 är det första verksamhetsåret för länsbarnombudsmannen. Verksamhetsområdet består av Landstinget i Uppsala län, sju kommuner (Älvkarleby, Tierp, Östhammar, Uppsala, Knivsta, Håbo och Enköping). Gun Johansson har varit verksamhetsansvarig och arbetat 100%, Ann-Mari Forsberg arbetar 20% som handläggare. Tillika har Gun Johansson varit handledare för Susanna Lindqvist som arbetstränat i verksamheten sedan början av maj månad.

Detta första år har varit mycket av karaktären ”uppstart av verksamhet” och lära känna verksamhetsområdet. Vidare blev bytet av lokal i maj ett avbräck men som ger stor kvalitetsförbättring framöver.

På följande sidor följer en redovisning av verksamheten under 2004 utifrån den beslutade verksamhetsplanen och kontraktet som är upprättat mellan BOiU och Landstinget i Uppsala län.

Vision

Barn, unga och vuxna i Uppsala län ska känna till Barnkonventionen och ska kunna använda den som ett verktyg i delaktighet och barnrätt.

Mål

- Verka för att öka kunskapen om barnkonventionen och få förtroendevalda och tjänstemän att använda barnkonventionen som ett konkret verktyg i arbetet för barns rättigheter.
- Verka för att anställda och förtroendevalda i landstinget och kommunerna i länet utbildas i barnkonventionen.
- Verka för att vara en remissinstans.
- Verka för barn och ungas inflytande och delaktighet.
- Vara rådgivande för kommuner/landsting i deras arbete med att bevaka barnperspektivet i olika dokument.
- Initiera lokala nätverk.

Verka för att öka kunskapen om barnkonventionen och få förtroendevalda och tjänstemän att använda barnkonventionen som ett konkret verktyg i arbetet för barns rättigheter.

Verka för att anställda och förtroendevalda i landstinget och kommunerna i länet utbildas i barnkonventionen.

46 besök har gjorts under året i länet med politiker eller tjänstemän där Gun Johansson har presenterat sitt uppdrag. Av dessa 46 besök har utbildning i barnkonventionen genomförts vid fyra av besöken.

Vid dessa besök har också material lämnats ut såsom: "Barnkonventionen är ett verktyg att använda", "Fakta för föräldrar" och litteraturtips. Verktøygen har utarbetats under året hos Barnombudsmannen. Besöken utmynnar oftast i att ny kontakt önskas för exempelvis utbildningsinsats i barnkonventionen av Länsbarnombudsmannen.

Det har visat sig att det finns stort behov av samtal och diskussioner om barnkonventionen och av Länsbarnombudsmannens olika verktyg och hjälpmedel för att tillämpa den. I flera verksamheter välkomnar man barnkonventionens synsätt som ett stöd som gynnar arbetet.

Verka för att vara en remissinstans

Länsbarnombudsmannen har givit synpunkter på tre remisser under året. Länsbarnombudsmannen har inte fått remisserna som en remissinstans utan mer för att ge synpunkter på handlingen utifrån barnperspektivet. Detta är ett typexempel på att verksamheten är ny och att politiker och tjänstemän behöver få tid på sig för att få in rutinen att sända handlingar till Länsbarnombudsmannen. Ett mål är att tjänstemän har beaktat barnkonventionen vid varje förslag till beslut samt dokumenterat detta i en konsekvensanalys. Därefter ska politikerna kunna besluta utifrån ett barnperspektiv.

Verka för barn och ungas inflytande och delaktighet

Länsbarnombudsmannen har varit bollplank åt Knivsta kommun i fortsättningen av ungdomstingets utformning. Ungdomsverksamheten har också sökt projektpengar för att stärka ungdomarnas hälsa, detta i samverkan mellan ungdomar - landsting - kommun - Länsbarnombudsmannen.

I Älvkarleby kommun fanns tankar om en ny organisation inom barn och ungdom. Länsbarnombudsmannen blev kontaktad för att vara med i planeringsarbetet.

Östhammar kommun såg över lokalbehovet inom grundskolan vilket resulterade i nedläggning av skolenheter. Vid ett flertal tillfällen besökte Länsbarnombudsmannen barn och förvaltningen i frågan.

Ann-Mari Forsberg har haft två kamratstödjarutbildningar inplanerade under året i länets skolor. Tyvärr fick en inställas på grund av snöhinder.

Vara rådgivande för kommuner/landsting i deras arbete med att bevaka barnperspektivet i olika dokument

Länsstyrelsen har i regleringsbrevet för år 2004 fått i uppdrag att bland annat redogöra för hur barnperspektivet kan utvecklas och förbättras i verksamheterna. Utifrån detta har Länsbarnombudsmannen varit i kontakt med olika verksamheter och givit råd och stöd samt varit bollplank för hur man kan arbeta. Det finns dock mycket mer att arbeta vidare på inom detta arbetsområde.

Många kommuner arbetar fram ungdomspolitiska program och även här har Länsbarnombudsmannen givit sina tankar.

Skolplanerna har Länsbarnombudsmannen bara tagit del av och medverkat vid omarbetningarna.

Några enstaka dokument från landstinget har Länsbarnombudsmannen givit synpunkter på.

Initiera lokala nätverk

Kommunerna har påbörjat ett arbete för att initiera lokala nätverk. I fem kommuner finns det nätverk som är mer eller mindre i arbete. Viljan att arbeta med barnkonventionen finns, men det gäller att skapa tid för dem som deltar.

I landstinget finns redan ett fungerande nätverk.

Samverkan

”Referensgruppen”

Den är sammansatt av medlemmar från olika sektorer i samhället såsom skolhälsoöverläkare, grundskolechef, förskolechef, psykiater, socialjour, verksam jurist, representant från polis och politiker från landsting/kommun. Referensgruppen träffas regelbundet, minst fem ggr/år, tillsammans med medarbetarna och styrelseordförande för BoiU och länsbarnombudsmannen.

Syftet är att ge en struktur och arena, dels för sakkunnig insyn i verksamheten, dels för erfarenhetsutbyte, gemensam överblick, samverkan och nätverksbyggande inom kommunerna och landstinget.

Paraplygruppen

Är en samverkansgrupp i länet för det samordnande arbetet vid sexuella övergrepp och fysisk barnmisshandel. Gruppen har träffats fyra gånger under året med besök på gruppmedlemmarnas arbetsplatser.

God Livsmiljö

Gruppen består av frivilligorganisationer inom Uppsala kommun. Träffarna har varit välbesökta med ca. sex mötestillfällen under året. I december hade gruppen arbetat fram en volontärbyrå tillsammans med Uppsala kommun.

Nätverket för anhörigföreningar

Träffas i BOiUs lokaler och Elisabeth Axberg är ordförande. Elisabeth Bakke och Gun Johansson är barnombudsmannens representanter i nätverket. Vid de flesta träffarna har särskilt inbjudna gäster informerat om sin verksamhet.

Övrig samverkan

Statliga Barnombudsmannen i Stockholm har besökts fyra gånger under året. I ett fortgående utbyte planeras regelbundna träffar för att diskutera specifika frågor eller erfarenheter. Vid en av träffarna diskuterades demokratifrågor och hur de olika barnombuden arbetade med dem.

Landstingen i Sverige har ett nätverk för barnkonventionsarbete som träffas två gånger om året och tar upp aktuella frågor. Gun Johansson representerar Uppsala län vid dessa tillfällen.

Universitetet är en annan samarbetspartner. Det är särskilt Etnologen som frågor och tankar utbyts med. Etnologen har också inbjudit till olika forskningsseminarier som det varit givande att ta del av.

Länsbarnombudsmannen har i samband med **Rädda Barnens** årsmöte presenterat och informerat om sitt arbete för deras verksamhet i länet. Vidare har samarbete skett mellan Rädda Barnens lokalavdelningar, Röda Korset och Länsbarnombudsmannen.

NTF och Länsbarnombudsmannen planerade ett gemensamt seminarium om **Barn - Säkerhet och trafik**. Detta fick dock flyttas fram till våren 2005.

Vägverket i Eskilstunna besöktes av Länsbarnombudsmannen i syfte att se hur de arbetade med barnkonventionen. Vägverket gör mycket bra konsekvensanalyser på de vägområden de arbetar med.

Migrationsverket i Gimo har Länsbarnombudsmannen besökt tre gånger under året. Dels för att informera sig om verksamheten men också för att föreläsa om

barnkonventionen. Dessutom har ett specifikt asylsökande ärende hanterats av barnombudsmannen utifrån dokumentationen.

Verksamhetsbesök:

För att få kunskap om verksamheter som Länsbarnombudsmannen inte arbetat med tidigare, har besök gjorts på barnsjukhuset, barn- och ungdomspsykiatri, ungdomshälsan, Trappan, öppenvårdsmottagningar, BVC, skolhälsovården, socialtjänster i länet, skolor och förskolor i länet.

Föreläsningar

Länsbarnombudsmannen har föreläst på **Vuxenskolan** om barnkonventionen i samband med en föräldrautbildning.

I september 2004 föreläste Länsbarnombudsmannen för **Attention** om barnkonventionen en kvällsföreläsning.

I november hade **Barnombudsmannen i Uppsala** en ideell förening en föreningsföreläsning angående "Barn som brottsoffer". Här föreläste Magnus Lindgren, brottsofferforskare samt Annie Norell Beach och Gun Johansson.

Lokal

I maj månad flyttade verksamheten en trappa upp i samma hus. Den nuvarande lokalen är ur kvalitetssynpunkt mycket bättre för verksamheten.

En litteratur- och biblioteksverksamhet, som på ett enkelt sätt ska vara tillgänglig för besökare, har iordningställts av Susanna Lindqvist. Det finns också tips och idéer om lekmaterial för små barn ur ett jämställdhetsperspektiv. Lokalen kan också användas av verksamheter vid ex. studiedagar då de ska arbeta med barnkonventionen.

Statistik

Under 2004 har Länsbarnombudsmannen fört statistik över de problemrelaterade samtal som inkommit. Det är i princip bara samtal från vuxna som inkommit.

Sammanlagt har 34 ärenden behandlats. Av dessa är 32 telefonsamtal och två stycken är 2 e-post.

Nedan följer vad samtalen handlat om.

- Skola (ofta mobbning): 14
- Vårdnad/umgänge: 7
- Juridiska frågor: 5
- Misshandel: 3
- Sexuella övergrepp: 1
- Förskola: 4

Besök

Länsbarnombudsmannen har tagit emot 6 vuxna besökare.